

Porada ředitelů a ředitelek mateřských škol

Seč – Ústupky, Hotel Jezerka

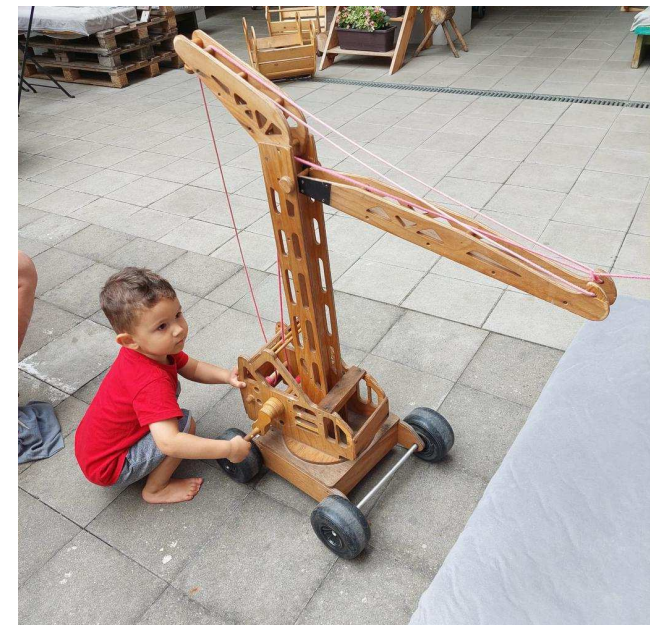
21.11.2023

Formativní hodnocení, sebehodnocení, diagnostika a portfolio v předškolním vzdělávání

PaedDr. Iva Tomášková

Formativní hodnocení

- Hodnocení dětí – proč hodnotíme
- Pedagog **průběžně** sleduje a **vyhodnocuje** individuální rozvoj a učební pokroky **každého** dítěte

Důležitost hodnocení výsledků

- Komunikace mezi U-D-R
- Nejen nástroj informací pro učitele a pro rodiče, ale také i pro děti
- Podmiňuje vztah dítěte k činnosti
- Spolurozhoduje o motivaci dítěte k činnosti
- Ovlivňuje jeho sebepojetí

Sumativní hodnocení x formativní hodnocení

Sumativní hodnocení

- Je realizována zpravidla v závěru každého modulu
- Jeho účelem je hodnocení dosažení úrovně studijních výstupů a na realizovaný proces výuky a na učení již nemá vliv
- Umožňuje dosažené úrovni přiřadit určitou známku. S ohledem na svůj charakter neumožňuje zhodnotit všechny učební výstupy a realizovaný proces učení
- Konečný přehled o dosahovaných výkonech

Formativní hodnocení

- Je realizováno průběžně
- Poskytování zpětné vazby
- Umožňuje měnit způsob a přístup v procesu učení na straně pedagoga i dítěte
- Aktivní zapojení dítěte
- Slovní hodnocení – popisný jazyk
- Práce s chybou
- Aktuální stav vědomostí a dovedností dítěte

Funkce hodnocení

- **Funkce poznávací** – poskytne dítěti dostatek informací, které mu pomohou zorientovat se ve svých výsledcích a učebním procesu. *Vidím, že se dokážete při hře domluvit*
- **Funkce korektivní** – hledat cesty ke zlepšení, jak svůj výkon či činnost zlepšit, ať už s dopomocí nebo samostatně. *Toto jsi vymaloval přesně, papír jsi poskládal přesně podle vyznačené čáry*
- **Funkce motivační** – pomáhá mu motivovat ke zlepšení výkonu, úspěch dítěte je potřeba ocenit a ohodnotit. *Dnes se ti podařil postavit hezký dům podle předlohy, věřím, že zítra zvládneš i postavit hrad podle předlohy*
- **Funkce rozvíjející** – působí na rozvoj osobnosti dítěte

Metody formativního hodnocení

KAM jdu, kam směřuji

- ✓ Poskytovat žákům jasné a srozumitelné výchovně vzdělávací cíle
- ✓ Používat příklady úspěšné a slabé práce

KDE se právě nacházím

- ✓ Kritéria hodnocení, různé podoby zpětné vazby, sebehodnocení, vrstevnické hodnocení
- ✓ Využívat techniky, které pomáhají identifikovat současnou žakovu úroveň

JAK se dostanu k cíli

- ✓ Kladení otázek, dovednost sebereflexe, vést žáky k přepracování práce
- ✓ Používat techniky, které pomáhají žákům dosáhnout stanoveného výchovně vzdělávacího cíle

Klíčové strategie formativního hodnocení

- Objasňování sdílení a porozumění cílům učení a kritérium úspěchů
- Organizování efektivní třídní diskuse, aktivit a zadávání úloh, kterými získáme důkazy o učení
- Poskytování efektivní zpětné vazby, která podporuje učení a posouvá je vpřed
- Aktivizování žáků jako zdrojů učení pro sebe navzájem
- Aktivizování žáků jako „vlastníků“ svého učení

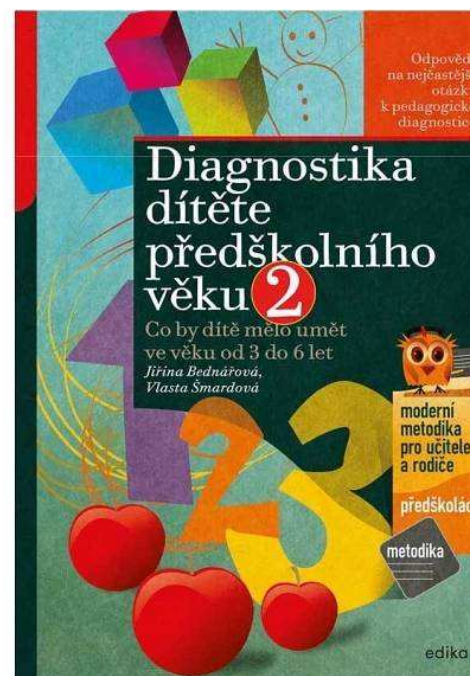
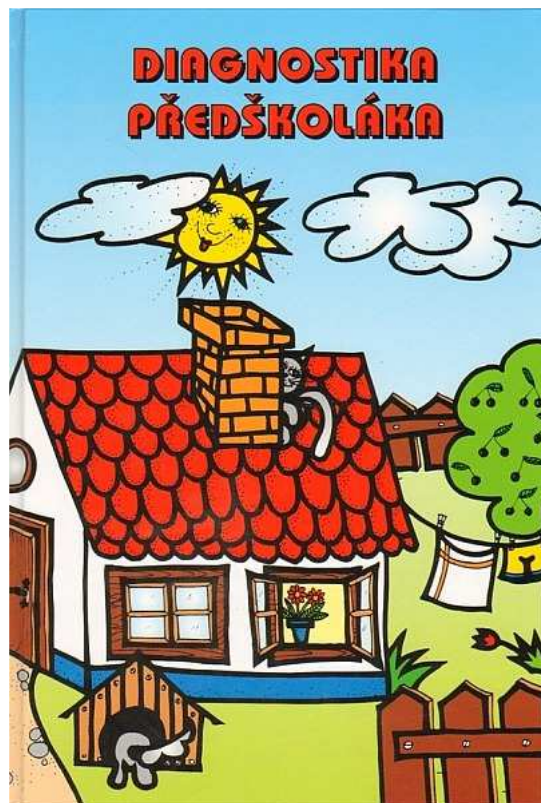

**ZAVÁDĚNÍ
FORMATIVNÍHO
HODNOCENÍ**
Praktické metody pro základní a střední školy
DYLAN WILLIAM
SIOBHAN LEAHYOVÁ

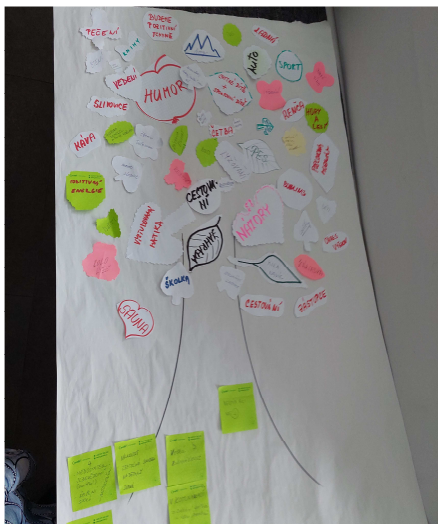
Pedagogická diagnostika

Zora Syslová, Jana Kratochvílová, Táňa Fikarová

Diagnostika a intervence

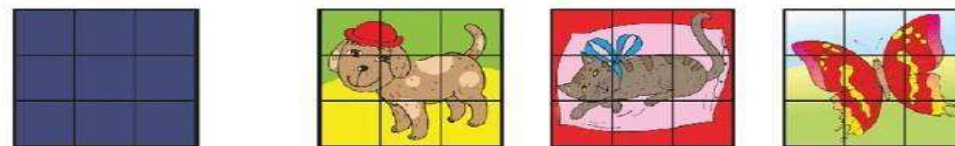
- Diagnostika je proces poznávání dítěte a jeho potřeb, jehož výstupem je navržení vhodné intervence zaměřené na podporu dítěte
- V rámci intervence rozvíjíme u dětí vlohry, schopnosti, dovednosti a vědomosti v souladu s jejich potřebami a individuálními možnostmi a v souladu s očekávanými výstupy

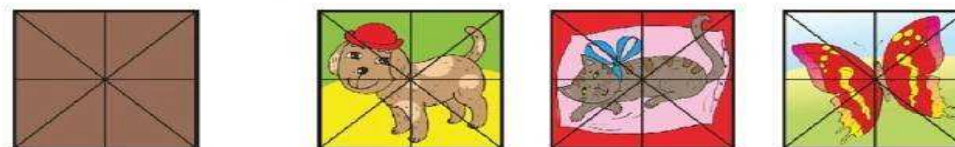
Diagnostická role pedagogického pracovníka

- Rozpoznat odlišné učební potřeby a možností jednotlivých dětí
- Aktivně získávat informace o dětech
- Projevovat porozumění pro potřeby dětí a adekvátně reagovat na přímé a nepřímé podněty a potřeby dětí
- Diferencovat a individualizovat vzdělávací proces vzhledem k možnostem a potřebám jednotlivých dětí, snaží se o dosažení osobního maxima u každého dítěte
- Analyzovat vztahy ve třídě a pozitivně je ovlivňovat přiměřenými zásahy
- Pomáhat dětem izolovaným a obtížně se začleňujícím
- Vhodnými způsoby komunikovat získané výsledky s rodiči, dětmi, dalšími odborníky a společně zavádět opatření ve prospěch rozvoje dítěte

Obrázek rozdělený na 9 pravidelných částí
Str. 5, 11, 17

Obrázek rozdělený na 8 pravidelných částí

Doporučení k pedagogické diagnostice

- **Průběžný** stále se opakující proces – výsledky využíváme při plánování činností s ohledem na vzdělávací potřeby dětí
- Využívat principy **dynamické diagnostiky** – plánovanou intervenci průběžně přizpůsobujeme a využíváme těch postupů a činností, které jsou nejefektivnější
- Realizace v potřebné intenzitě a rozsahu podle konkrétních vzdělávacích potřeb
- Využívat pozorování dítěte v různých situacích a prostředích
- Systematické pozorování – předem stanovený cíl a postup, pozorovací schéma
- Získané informace doplňovat rozhovorem, dotazníky, informace od rodičů,
- Analýza produktů dítěte
- Pracovní listy, či úkoly, kterými ověříme konkrétní úroveň

Vedení záznamů

- Každé dítě má záznamový arch se vstupními informacemi
- Stanovit si časový interval k doplňování
- Vytvořit systém zaznamenávání významných změn a posunů
- Průběžně záznamy uspořádat pro přehlednost o aktuálních vzdělávacích potřebách dětí
- Uvádět také i pedagogické opatření pro další pedagogickou činnost
- Záznamy se používají při každodenní pedagogické činnosti
- Jasně definovat stupnici pro hodnocení
- Slouží i k evaluaci vlastní pedagogické práci
- Záznamy by neměly být pouze formální

Požadavky na diagnostickou činnost

- **Individuálnost** – mapa individuálních pokroků
- **Komplexnost** – práce s více zdroji
- **Integrativnost** – vzájemné působení všech složek osobnosti
- **Kontinuálnost** informace z rodiny, předání na další stupeň školy
- **Konkrétnost** – informace formulovat konkrétně
- **Objektivnost** – pouze věcné zjištění
- **Konsenzualita** – shoda všech účastníků na interpretaci zjištěných dat
- **Prognostický charakter** – promítnutí do následujícího období
- **Pedagogický optimismus** – orientace na klady
- **Etická a pedagogická odpovědnost a odbornost**

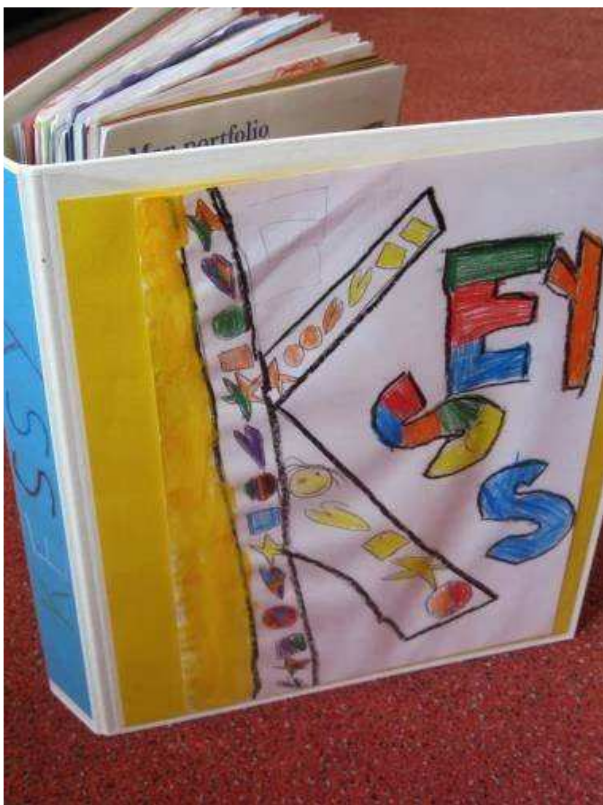
Portfolio

Portfolio je uspořádaný soubor prací žáka shromážděný za určité období, které poskytuje informaci o pracovních výsledcích dítěte, průběhu učení a jeho rozvoj

Kratochvílová 2014

Význam portfolia

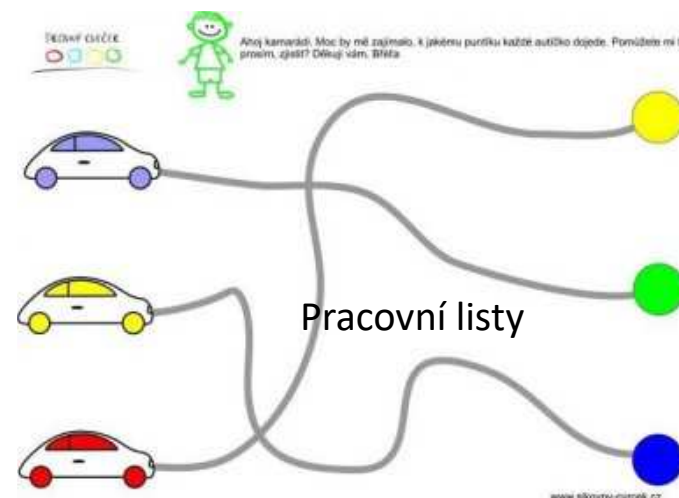
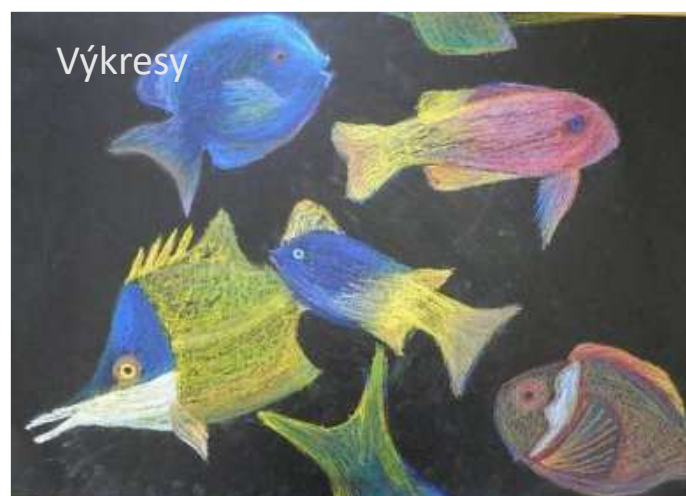
- Jedním z nástrojů pedagogické diagnostiky
- Dokumentace znalostí a dovedností dítěte
- Systematické sledování rozvoje dítěte
- Východisko pro stanovení cíle vzdělávání
- Rozvoj sebehodnocení dítěte

Cíl portfolia

- Získat dokumentaci a komplexní informace o výsledcích dítěte jeho procesu učení
 - Důkazy o pokrocích v učení
 - Zprostředkování všem účastníkům edukačního procesu
 - Volba vzdělávacích strategií
 - Komplexní rozvoj dítěte – oblast fyzická, oblast duševní
- Hodnocení a sebehodnocení

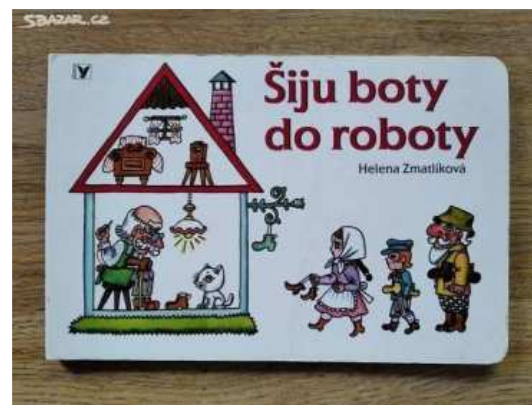
Možný obsah portfolia

Fotografie dítěte

Témata: Kdo jsem.
Moje rodina

Básničky, říkadla

Hry a činnosti

Možný obsah portfolia

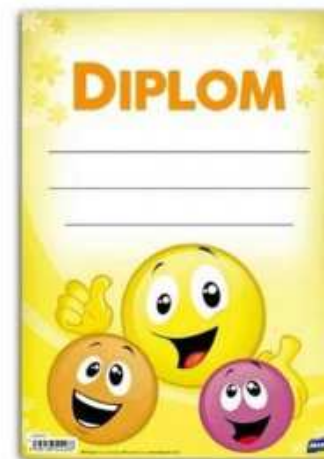
Pravidla třídy

Domácí práce

Humorné výroky dětí

Ocenění
diplomy

Mámo, táto co umím a paní učitelka to netuší

Osoby ovlivňující podobu portfolia

Učitelé

Dítě

Rodina

Spolupráce učitele, dítěte i rodiče

Děkuji za pozornost

PaedDr. Iva Tomášková

tomaskovaiva@seznam.cz

+420 608 61 75 54